

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2013

ANDREA BROŽOVSKÁ

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PODNIKOVÁ EKONOMIKA

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zajištění závazků v obchodní praxi

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

4/2013

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Andrea Brožovská/PE 30

JMÉNO VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Jiří Klavík

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Prohlašuji tímto, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Datum a místo: 20.3. 2013, Louny

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu bakalářské práce za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Andrea Brožovská
Studijní program:	Ekonomika a management (Bc.)
Studijní obor:	Podniková ekonomika
Studijní skupina:	PE 30
Název BP:	Zajištění závazků v obchodní praxi
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	<ol style="list-style-type: none">1 Obsah2 Teoreticko-metodologická část práce<ol style="list-style-type: none">2.1 Inventura zajišťovacích institutů dle obchodního zákoníku2.2 Zajišťovací instituty a podnikatelé3 Analytická/praktická část práce<ol style="list-style-type: none">3.1 Smluvní pokuta3.2 Ručení3.3 Bankovní záruka3.4 Uznání závazku4 Závěr
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	<p>BEJČEK, J.; ELIÁŠ, K.; RABAN, P. Kurz obchodního práva: Obchodní závazky. 5. vydání. Praha: C.H.Bek, 2010. 594 s. ISBN 978-80-7400-337-0</p> <p>FALDYNA A KOL., F. Obchodní právo. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010. 1170 s. ISBN 978-80-7357-577-9</p> <p>FIALA a kol., J. Občanské právo. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2006. 1000 s. ISBN 80-7357-212-5</p> <p>PELIKÁNOVÁ, I. Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009. 396 s. ISBN 978-80-7357-428-4</p>
Vedoucí BP:	Ing. Jiří Klavík
Termín obhajoby BP:	Květen/2012

V Praze dne 27.12.2011

Prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Zajištění závazků v obchodní praxi

Securing commitments in commercial practice

Autor: Andrea Brožovská

Souhrn

Tématem této práce je zajištění závazků v obchodní praxi. Během uzavření závazku v obchodním životě je snaha každé strany docílit svého uspokojení a zůstat v oblasti obchodování co nejdéle. Zajištění závazku zároveň slouží jako pojistka pro subjekty, které mezi sebou obchod uzavírají, ale ne vždy dojde k úspěšnému dokončení obchodu na obou stranách. Právní řád nabízí stranám využití celé řady prostředků pro zajištění závazku. Dvojitá úprava, občanského zákoníku a obchodního zákoníku, činí orientaci v nich ne zcela jednoduchou. Může tím být vyvolána nejistota a pochybnosti, zda znalost těchto dvou zákonů je dostačující. Tato práce přiblíží možné typy zajištění závazků v obchodní praxi a na základě popisu některých typů zajištění dojdeme k jejich zhodnocení. Ne všechny typy zajištění závazků jsou všem známé. Posoudíme jednotlivé právní úpravy a na příkladech ze soudní praxe znázorníme případná úskalí, která obchodní praxe přináší.

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. Část první obsahuje inventuru zajišťovacích institutů, rozdělí zajišťovací prostředky dle různých kritérií. Část druhá se zabývá již podrobnějším popisem způsobu zajištění závazků a na příkladech ze soudnictví nastíní zmiňovanou problematiku. Podkapitola zhodnocení, která předchází samotnému závěru, upozorní na sledované problematiky i náročnost právní úpravy, a to dle dosud platných právních norem a dále dle nového občanského zákoníku, s účinností od 1. 1. 2014.

Summary

The theme of this work is to ensure commitment in the business practice. Ensuring commitment serves as a safeguard for entities that trade among themselves concluded. Legal order provides parties use a wide range of resources to meet the obligation. Dual adjustment, the Civil Code and the Commercial Code, make reading them not quite simple. It can be caused by uncertainty and doubt whether knowledge of these two laws is sufficient. This work approaches the possible types of security interests in commercial practice and in the description of some types of collateral we come to their evaluation. The work is divided into three main parts. Part One contains inventory hedging institutes divides hedge funds according to various criteria. The second part deals with the longer more detailed description of the method of securing commitments.

Subchapter improvements that precedes the very end, highlights of the issue as well as changes in the new Civil Code with effect from 1 January 2014.

Klíčová slova:

Zajištění závazků, smluvní pokuta, ručení, zadržovací právo, bankovní záruka, uznání závazku, zástavní právo.

Keywords:

Securing obligations, contractual penalty, liability, hedging bill, lien, bank guarantee, recognition of a liability, lien.

JEL Classification:

K120 - Contract Law

K190 - Basic Areas of Law: Other

K200 - Regulation and Business Law: General

K290 - Regulation and Business Law: Other

Obsah

1 Úvod	1
2 Teoreticko-metodologická část práce.....	3
2.1 Obecná charakteristika zajištění závazků	3
2.2 Zajišťovací instituty a podnikatelé	5
2.3 Zajištění dle finanční náročnosti a solventnosti	7
3 Analytická/praktická část práce.....	9
3.1 Smluvní pokuta.....	9
3.2 Ručení.....	13
3.3 Bankovní záruka.....	17
3.4 Uznání závazku	22
3.5 Dohoda o srážkách ze mzdy	25
3.6 Zajišťovací převod práva.....	25
3.7 Zajištění závazku k postoupení pohledávky	27
3.8 Finanční zajištění.....	27
3.9 Zástavní právo	29
3.10 Zhodnocení naplnění cílů práce.....	31
4 Závěr.....	36
Literatura.....	38
Přílohy	
Příloha 1 Uznání závazku	

Seznam právních předpisů

občanský zákoník	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
obchodní zákoník	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
nový občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Seznam tabulek

Tabulka 1 Poplatky spojené s bankovními zárukami ve vybraných českých bankách

.....21

1 Úvod

Tato práce se zabývá zajištěním závazků v obchodní praxi. Uvedená problematika není samoúčelná, protože jednotlivé zajišťovací instituty mohou významnou měrou přispět k řádnému a včasnému splnění závazků, popřípadě k jejich zániku jinými přípustnými způsoby. Podcenění otázky zajištění obchodních závazků v praxi mají často negativní dopady pro některou ze smluvních stran příslušného závazkového právního vztahu.

V současné době problematiku zajištění obchodních závazků upravují dva zákony. Za prvé je to zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Druhým základním právním předpisem, který upravuje otázku zajištění obchodních závazků, je zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“). Mezi těmito zákony existuje vztah obecného a zvláštního. Občanský zákoník je proto při úpravě zajištění obchodních závazků zákonem obecným, zatímco obchodní zákoník je zákonem speciálním.

Uvedené zákony upravují celou řadu zajišťovacích institutů. Jejich využití závisí na rozhodnutí smluvních stran, což je dáno nejen principem smluvní svobody, ale také úrovní právního vědomí těchto stran.

Vzhledem k tomu, že se jedná o téma značně obsáhlé, bude práce zaměřena na zajišťovací prostředky, které nalezneme v občanském nebo obchodním zákoníku. Pro názornost budou uvedeny některé příklady z našeho soudnictví.

Práce zároveň představí právní úpravu, kterou je zapotřebí dodržovat a určí přednost jednoho práva před druhým. Zároveň bude upozorněno na důležité zákony, které je zapotřebí znát v případě využitelnosti zajištění závazků. Díky tomu vznikne přehled o možnostech využití zajištění závazků v obchodní praxi.

Celkový pohled na zvolené téma práci rozděluje do dvou základních částí: teoreticko-metodologickou a analytickou. V teoretické části je proveden popis jednotlivých zajišťovacích institutů. Zajišťovací prostředky lze členit dle kritérií, kterými jsou například finanční náročnost či solventnost. Nejdříve bude popsán vznik závazku a pro snadnou představu o závazkových vztazích budou vysvětleny pojmy a upřesněny

subjekty, které patří do obchodních závazků. Zjistíme, která právní úprava se použije při zajištění závazku a kdo je věřitelem i dlužníkem.

Druhá část práce, analytická, se bude zabývat popisem jednotlivých typů zajištění a každý typ bude mít své zhodnocení. U některých typů zajištění bude uvedeno několik příkladů ze soudní praxe. V rámci analytické části je provedeno také zhodnocení zkoumané právní úpravy.

Nutno uvést, že dnem 1. ledna 2014 nabývá účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“). Nově tak bude upraveno soukromé právo v České republice. Nový občanský zákoník obsahuje jednotnou úpravu závazkového práva včetně ustanovení o zajištění závazků. Zároveň zruší dosud platný občanský zákoník a řadu dalších právních předpisů. Z tohoto důvodu je při charakteristice jednotlivých zajišťovacích institutů provedena vždy zmínka o jejich zakotvení v novém občanském zákoníku.

Cílem práce je rozbor a zhodnocení způsobů zajištění obchodních závazků. Při zpracování práce jsou použity základní metody zkoumání, tj. metody popisná, třídění a analytická.

2 Teoreticko-metodologická část práce

Aby hlavní téma této práce, zajištění závazků v obchodní praxi, bylo přehledné, bude předem příhodné objasnit základní pojmy zajištění závazků, a to v souvislosti s právní úpravou v občanském i obchodním zákoníku.

2.1 Obecná charakteristika zajištění závazků

Pojem zajištění závazku se vymezuje jako právní institut, díky kterému je zajištěno splnění povinnosti vyplývající ze závazkového právního vztahu. Prostřednictvím zajištění závazku dochází k posílení právní jistoty účastníků závazkového vztahu. Zajištění závazku má účastníkovi závazkového vztahu, který je ze závazku oprávněn, zabezpečit splnění.¹

Dle právní úpravy lze závazkové právní vztahy třídit na občanskoprávní, které upravuje občanský zákoník, a obchodní (obchodněprávní) regulované obchodním zákoníkem.

Zajištění závazku vzniká nejčastěji smlouvou, často nazýváno jako smlouva zajišťovací. Tyto smlouvy mají akcesorickou povahu.² Zajištění nemůže existovat samo o sobě, vždy se jedná o zajištění něčeho, pohledávky, závazku.³

Oprávněný účastník závazkového vztahu zajišťuje splnění povinnosti. Povinnost je označována za hlavní závazek, který je splněn pomocí dalšího, tj. vedlejšího závazku. Zajišťovací závazek souvisí se závazkem zajištěným (závazkem hlavním). Vedle sebe tak existují dva závazkové vztahy. Při zániku hlavního závazku zaniká také vedlejší závazek. Ve vztazích mezi podnikateli vede zajištění závazku k posílení právní jistoty a stability obchodních vztahů.⁴

¹FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 697.

² Z latinského slova *accessorius* - přídatný.

³BEJČEK, J. a kol. *Kurz obchodního práva: Obchodní závazky*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 130.

⁴FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 698.

U každého zajišťovacího institutu se nejdříve použije ustanovení v obchodním zákoníku, je-li v něm obsaženo, protože obchodní zákoník je vůči občanskému zákoníku ve vztahu speciality.

Obchodní závazky vznikají mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, která je podmínkou pro obchodní závazkové vztahy a dále mezi státem nebo samosprávnou jednotkou, kterou může být obec či kraj. Obchodní závazky mohou také vznikat i mezi účastníky, aniž by bylo přihlíženo k jejich povaze, zejména se jedná o společníky, zakladatele obchodních společností, smlouvy o prodeji podniku, o nájmu podniku.⁵

Účastníky závazkových vztahů označujeme jako věřitele a dlužníka. Věřitel je oprávněný ze závazkového vztahu požadovat plnění po dlužníkovi a má pohledávku za dlužníkem. Dlužník má naopak dluh u věřitele. Při zajištění závazků se lze setkat s pojmem ručitel, ten však bude upřesněn v kapitole o ručení.

Závazek zpravidla vzniká proto, aby byl splněn. V případě splnění závazku dluh zaniká. Obecně platí, že závazek musí být splněn řádně a včas, ale i přesto ke splnění závazků nemusí dojít.

Bezpochyby k problematice zajištění závazků patří nedostatečná informovanost subjektů, neznalost právního systému a jeho správné využití. Na základě zmíněných úskalí může snadno docházet k zásadním chybám, kterých se obchodní subjekty dopouští, při nedostatečně ošetřených smlouvách. Tím vznikají komplikace pro všechny strany, které se zúčastní obchodních transakcí. Jelikož se často stává, že je smlouva chybně sestavena, nebo obchodními stranami mylně pochopena, dochází k neshodám, které musí vyřešit až sám soud.

Jednotlivé typy zajištění závazků nalezneme jak v občanském zákoníku, tak i v obchodním zákoníku.

⁵FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 698.

Mezi zajišťovací prostředky lze zařadit:

- smluvní pokutu,
- ručení,
- bankovní záruku,
- uznání dluhu (uznání závazku),
- dohodu o srážkách ze mzdy,
- zástavní právo,
- zajištění závazků převodem práva,
- zajištění postoupením pohledávky,
- finanční zajištění.

2.2 Zajišťovací instituty a podnikatelé

Zajišťovací institut může vzniknout ze zákona či na základě určitého právního úkonu, případně výroku orgánu veřejné moci. Aby byly zajišťovací instituty plněny řádně a spolehlivě, je třeba správně rozhodnout, kdy a v jaké situaci je vhodné použít daný institut. Před uzavřením obchodní smlouvy si podnikatelé pečlivě rozmyslí, s kým a jakým způsobem bude obchodní smlouva uzavřena a kdo bude jejich obchodním partnerem. Prověří si, zda budoucí obchodní partner plnil v minulosti své obchodní závazky řádně a včas. Toto měřítko, ale nemusí být zcela objektivní, protože i spolehlivý obchodník se může nečekaně dostat do platební neschopnosti. Nejčastějším důvodem vzniku závazku je v obchodních vztazích smlouva. Smlouva může být uzavřena mezi dvěma nebo více smluvními stranami.⁶

Zajišťovací instituty se dělí, jak již bylo řečeno, do několika skupin. Podnikatelé tak mohou lépe posoudit, který způsob je pro daný účel nejvýhodnější. Za rozhodující lze zejména považovat skutečnost, v jakém postavení se smluvní strany nachází. Silnější partner si může diktovat pravidla, ale zároveň je nutné dodržovat zákony. Ne jeden podnikatel si klade otázku, jakou formu zajištění závazku si zvolit. Zajištění závazků

⁶FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 670.

mezi podnikateli slouží ke zvýšení právní jistoty a stability, přispívá k celkové rovnováze v podnikatelské oblasti.

Zajišťovací prostředky tedy posilují postavení věřitele v jeho naději na uspokojení. Právní povaha povinnosti umožňuje dosažení vyšší míry jistoty i vůči těm, které věřitel osobně nezná a nemůže tak spoléhat pouze na jejich sliby nebo přihlédnout k jejich osobním i morálním vlastnostem. Věřitel je pomocí zajištění chráněn před neočekávanými událostmi, které se u dlužníka mohou vyskytnout. Proto se při porušení právního vztahu uspokojí zajištěním.⁷

Bude-li mít hlavní závazek režim obchodní, bude se zajištění řídit obchodním zákoníkem (§ 261 odst. 4). Z hlediska právní úpravy můžeme jednotlivé obchodní zajišťovací instituty členit do tří skupin. První skupinu tvoří zajišťovací prostředky, které jsou upraveny komplexně v obchodním zákoníku. Jedná se o ručení, bankovní záruku a uznání závazku.

Do druhé skupiny lze zařadit smluvní pokutu jako další zajišťovací prostředek. V obchodním zákoníku jsou pouze některá ustanovení o smluvní pokutě, a proto se podpůrně použijí příslušná ustanovení v občanském zákoníku.

Třetí skupinu tvoří zajišťovací prostředky, které jsou řešeny výlučně v občanském zákoníku. Mezi ně patří dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů, zástavní právo, zajišťovací převod práva a zjištění postoupením pohledávky.

Zcela specifické právní postavení zaujímá finanční zajištění, které je upraveno zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění.

Zajišťovací institut, který se váže na třetí osobu, je ručení. Díky ručení se riziko rozloží na dvě osoby. Rozšíří se tak majetek, ze kterého může být věřitel uspokojen. Z tohoto důvodu je tedy výhodnější zvolit takové instituty, které se vážou ke třetí osobě, než ty,

⁷PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 253.

kteře jsou vázány jen na dlužníka. Kromě ručení se jedná o bankovní záruku či postoupení pohledávky.

Některé podnikatelské subjekty uzavřou smlouvy ukvapeně a nad zajištěním pohledávky nepřemýšlejí. Z toho důvodu mohou být zajišťovací prostředky v případě porušení závazku dlužníkem hodně omezené.

Právní zajištění je možno zkombinovat, a to v závislosti na skutečnosti daného případu. Nesmí však oponovat obvyklým obchodním zvyklostem i dobrým mravům.

Uzavření obchodního vztahu s novým (neznámým) partnerem v sobě nese určité riziko. Zkušení podnikatelé si tuto skutečnost mohou včas uvědomit a oslovit specializované subjekty, které se zabývají problematikou platební morálky podnikatelů. Ty jim poskytnout nezbytné informace, které jsou potřebné, při zvolení vhodného zajišťovacího institutu.

2.3 Zajištění dle finanční náročnosti a solventnosti

V oblasti podnikání je nutné zvážit nejistotu a snažit se ji odstranit nejrůznějšími prostředky. Právě tyto prostředky mohou mít nevýhodu v tom, že jsou poměrně nákladné. Příkladem může být bankovní záruka. Zajištění může být v tomto případě jisté, avšak velmi finančně náročné. Vzhledem k tomu lze využití takovýchto zajišťovacích institutů směřovat do oblasti smluv větších rozměrů, případně v zahraničním obchodu. A právě pro svou finanční náročnost při uzavření běžné smlouvy jsou celkem nevýhodné. Tento faktor může být tím rozhodujícím a smluvní strany od takovýchto transakcí upustí.

Solventnost značí pravděpodobnost, že budeme schopni včas a v plné výši, získat prostředky na úhradu svých závazků. Vhodnými zajišťovacími prostředky proto může být smluvní pokuta, ručení, bankovní záruka, uznání závazku či finanční zajištění.

Za nesolventního budeme považovat nejen toho dlužníka, který nemá finanční prostředky na úhradu svých závazků, ale i takového, u kterého nám vyvstanou jakékoli pochybnosti o jeho solventnosti, před uzavřením smluvního vztahu. Nevhodným

zajišťovacím prostředkem může být proto smluvní pokuta, která plní pouze sankční funkci, a z toho důvodu bude u nesolventního dlužníka zcela bezúčelná. Dlužná částka se může naopak navýšit. Před takovými subjekty se lze bránit užitím jiných zajišťovacích institutů, příkladem je zástavní právo. Díky tomu je možné snížit případné riziko z obchodního vztahu s nesolventním dlužníkem.

3 Analytická/praktická část práce

Během uzavírání smluv dle obchodního zákoníku si účastníci smluvního vztahu musí ověřit, zda se opravdu jedná o smlouvy obchodněprávní.⁸ Veškeré závazkové vztahy nejsou obchodním zákoníkem upraveny, avšak z uvedeného nelze vyvozovat, že jde o vztah občanskoprávní. Obchodní zákoník je ve vztahu k občanskému zákoníku předpisem zvláštním (*lex specialis*), a proto se použije především právní úprava, která je v něm obsažena.⁹

3.1 Smluvní pokuta

Smluvní pokuta je v občanském zákoníku upravena §§ 546 - 550. V obchodním zákoníku smluvní pokutu upravují §§ 303 - 312, hovoří se o dílčí úpravě. Zajištění vzniká na základě právního úkonu, dvoustranného ujednání, kterým je smluvní pokuta. Smluvní pokuta je jedním ze způsobů zajištění závazku v občanskoprávních, ale také v obchodních vztazích. Smluvní pokutu je možné sjednat pouze v písemné formě. Smluvní pokuta je poměrně rozšířená forma smluvních sankcí v našem právu. V případě porušení určité právní povinnosti smluvní strana plní peněžité plnění. Smluvní pokuta musí být výslovně smluvena. Předem musí být v ujednání uvedena buď výše smluvní pokuty, anebo způsob jejího stanovení.¹⁰ Pro obchodní závazkové vztahy platí, že porušení povinnosti je odpovědnost objektivní, a proto nezávisí na zavinění. Obchodní zákoník má oproti občanskému zákoníku speciální ustanovení, které platí pro obchodní závazkové vztahy a tím je úprava možnosti snížení smluvní pokuty.

Smluvní pokuta má funkci *prevenční*, a to zejména v případech, kdy pomáhá předcházet porušení zajištěné právní povinnosti. Druhá *uhrazovací* funkce slouží v případě porušení zajištěné právní povinnosti, jak už z názvu vyplývá, k jejímu uhrazení. Základní právní úprava smluvní pokuty je řešena v ustanoveních občanského zákoníku a je společná pro občanskoprávní i obchodní vztahy. Smluvní pokuta nevzniká ze

⁸§ 261 obchodního zákoníku.

⁹Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 35 Odo 619/2002, ze dne 18. 6. 2003.

¹⁰PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 286.

zákona, ale musí být mezi účastníky smluvena. Je-li pro případ porušení smluvní povinnosti smluvní pokuta sjednána, účastník, který tuto povinnost poruší, je zavázán pokutu zaplatit, a to i v případě, kdy účastníku porušením povinnosti nevznikne škoda.

Obchodněprávní úprava smluvní pokuty je speciální, v obchodním zákoníku je doplněna speciálními ustanoveními. Pro obchodní závazkové vztahy platí, že odpovědnost za porušení povinnosti je objektivní, a proto nezávisí na zavinění jako subjektivním faktoru. Je zde povinnost dlužníka zaplatit smluvní pokutu, a to bez ohledu na to, zda porušení povinnosti zavinil, anebo zda tu jsou povinnosti, které vylučují odpovědnost.

Za okolnosti, které vylučují odpovědnost, lze považovat překážku, která se stala nezávisle na vůli povinné strany a brání jí ve splnění její povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky odvrátila nebo překonala. Významným speciálním ustanovením je úprava možnosti snížení smluvní pokuty. Jedná se o moderační právo soudu.¹¹ Tato úprava je zakotvena v obchodním zákoníku § 301. V obchodních závazkových vztazích se odstoupení od smlouvy nedotýká nároku na zaplacení smluvní pokuty. Při odstoupení od smlouvy daná smlouva (na rozdíl od občanskoprávní úpravy) zaniká s účinky *ex nunc*, což znamená, že závazkový právní vztah zaniká okamžikem odstoupení od smlouvy druhé smluvní strany.¹²

Povinnost platit smluvní pokutu vzniká za podmínek stanovených smlouvou.¹³ A dále okamžikem porušení zajišťované povinnosti vzniká závazek zaplatit smluvní pokutu. Splatnost smluvní pokuty se řídí ujednáním ve smlouvě. Zda nebylo stranami v této věci nic sjednáno, je v obchodních vztazích nutné postupovat podle § 340 odst. 2, obchodního zákoníku. Obchodní zákoník obsahuje možnost, aby soud nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu snížil. Při rozhodování soudu, zda moderační právo použít či

¹¹ Moderační právo soudu se využije při nepřiměřené výši smluvní pokuty, kdy soud může přihlídnout k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, a to až do výše vzniklé škody. Soud má právo volného uvážení se zřetelem ke konkrétním okolnostem daného případu.

¹² FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 722, 723, 724.

¹³ PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 288 a 289.

nikoli, dochází k procesu rozhodování, který tvoří tři fáze. Za první fázi lze považovat to, kdy soud řeší otázku, zda byla sjednána nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta. Druhá fáze soudu je rozhodovací, kdy soud posoudí, zda bude použito moderační právo či nikoli a zda dojde ke snížení smluvní pokuty. V poslední fázi soud posuzuje, v jakém rozsahu nepřiměřeně smluvní pokutu sníží. Při rozhodování je soud omezen pouze tím, že snížení smluvní pokuty nesmí být nižší než vzniklá škoda. Případ, který řešil Nejvyšší soud České republiky ve svém rozsudku ze dne 26. dubna 2011.¹⁴

Z nezaplacené částky je dlužník povinen zaplatit úroky z prodlení určené ve smlouvě. Jedná se o sankci stanovenou zákonem a právo na uvedený úrok z prodlení vzniká přímo ze zákona, není tedy nutné jej sjednávat.¹⁵ Úrok z prodlení je jakýmsi trestem za to, že strana bez svolení druhé strany čerpá na její úkor, např. vynucený úvěr. Existuje-li zároveň nárok na zaplacení smluvní pokuty a úroků z prodlení, je zapotřebí stanovit výši smluvní pokuty tak, aby nebyla nepřiměřená. Prodlení dlužníka má právní úpravu obsaženou v obchodním zákoníku. Tato úprava je podobná právní úpravě obsažené v občanském zákoníku a vykazuje pouze drobné odlišnosti, např. oprávnění věřitele od smlouvy odstoupit pouze v případech, které stanoví zákon nebo smlouva.¹⁶ Není-li mezi podnikateli domluveno něco jiného, je smluvní pokuta v těchto případech vymahatelná bez ohledu na zavinění.

Smluvní pokuta má znepříjemnit dlužníkovi jeho prodlení, stejně tak můžeme dosáhnout svého i sjednáním tzv. benefičního (prémiového) cenového ujednání. Jelikož je zde dispozitivní povaha, smluvní strany se mohou odchýlit od právních norem a ujednat si vlastní podmínky. Při zaplacení do určité doby se sjednává základní částka a při prodlení s placením se částka sjednaným způsobem zvyšuje. Naopak při pozdním dodání se úplata od kupujícího sjednaným sankčním způsobem snižuje. Toto cenové ujednání nemůže na rozdíl od smluvní pokuty soud ovlivnit.¹⁷ Sjednání smluvní pokuty si lze vyložit jako motivaci dlužníka k řádnému plnění zajištění pohledávky.

¹⁴Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j.23 Cdo 947/2010, ze dne 26. 4. 2011.

¹⁵§ 369 obchodního zákoníku.

¹⁶§ 344 obchodního zákoníku.

¹⁷Zdroj: ASPI ID: LIT2565CZ, Skrytá úskalí smluvní pokuty, Bejček Josef, ze dne 22.7.1993.

Dojde-li k podstatnému porušení smlouvy jedním z účastníků, zakládá druhému z nich právo od ní odstoupit. Oprávněná strana může požadovat zaplacení smluvní pokuty sjednané za porušení povinnosti, která se stala důvodem pro odstoupení. Z uvedeného je tedy zcela evidentní existence rizika podnikání.¹⁸

Při dovolání Nejvyšší soud České republiky určil situaci, kdy smluvní pokuta přestala plnit zajišťovací charakter. Závěr byl v rozdílu mezi smluvní pokutou a úrokem z prodlení, kdy smluvní pokuta je zákonem upravena jako zajištění závazku. Soudem bylo připomenuto, že žalobce může učinit několik žalob, ve kterých uplatní nárok na smluvní pokutu, ale z hlediska poctivého obchodního styku je zapotřebí vidět případ jako celek, tedy komplexně.¹⁹

Ke zhodnocení smluvní pokuty je možno závěrem zdůraznit to, že pokud si smluvní strany sjednají něco jiného, než je uvedeno v obchodním zákoníku, budou mít tato ujednání ve smlouvě přednost. Opět se tedy potvrdilo již zmiňované tvrzení, že tato ujednání mají dispozitivní povahu. Smluvní pokutu lze popsat jako prostředek k předcházení sporů, které by jinak mohly vzniknout. Smluvní pokutu můžeme tedy považovat za nejméně spolehlivý zajišťovací prostředek. V případě soudního vymáhání smluvní pokuty je zapotřebí počítat s finančními náklady.

Naopak za výhodu se u tohoto prostředku může považovat to, že lze takto zajistit jakýkoli závazek. Příkladem může být využití v kupních smlouvách, smlouvách o půjčce. Nevyužita bude naopak v oblasti bankovních obchodů.

V novém občanském zákoníku (§ 2048 až 2052) je smluvní pokuta zařazena do oddílu nazvaného „Utvrzení dluhu“, a to spolu s uznáním dluhu. V porovnání se stávající úpravou je dle nového občanského zákoníku přímo umožněno sjednat smluvní pokutu i v jiné formě než je peněžité plnění. Výrazně jednodušším způsobem nový občanský zákoník řeší vztah smluvní pokuty a náhrady škody. Nově bude stanoveno, že smluvní pokuta vylučuje právo na náhradu škody. Ustanovení bude nesporně dispozitivní, a

¹⁸Zdroj:ASPI ID: LIT2049CZ, Smluvní pokuta, výklad ze dne 18.12.1992.

¹⁹Rozsudek Nejvyššího soudu ČRč.j. 23 Cdo 1599/2010, ze dne 23.9.2011.

proto si strany budou moci ve smlouvě sjednat vztah mezi smluvní pokutou a náhradou škody také jiným způsobem.

Za určité pozitivum lze považovat to, že nový občanský zákoník nebude požadovat, aby smluvní pokuta byla sjednána písemně. Jelikož je v současnosti hojně využíván elektronický přenos dat, umožní se sjednání smluvní pokuty právě zmíněným elektronickým způsobem. Pokud si strany nesjednají smluvní pokutu písemně, bude muset věřitel v soudním řízení dokázat její sjednání. Jako další výhodu je třeba zmínit odstranění dvojí úpravy smluvní pokuty, tj. obecně v občanském zákoníku a speciálně v obchodním zákoníku.

3.2 Ručení

V současné právní terminologii se používá termín ručení, dříve bylo upraveno jako rukojemství.²⁰ Ručení vzniká písemným prohlášením konkrétní osoby vůči věřiteli s tím, že ručitel uspokojí věřitele, pokud dlužník nesplní svůj určitý závazek.²¹ Ručení je smluvní závazek, bez kterého si dnešní moderní svět nelze představit. Podle obchodního zákoníku ručení vzniká z jednostranného písemného právního úkonu ručitele. Ve skutečnosti vzniká ručení dohodou mezi ručitelem a věřitelem s tím, že souhlas věřitele může být učiněn jakoukoli formou.

Ručitelský závazek může vzniknout pouze za stanovených podmínek. Z jednostranného úkonu musí vyplynout vůle být zavázán a zároveň musí být tento úkon dostatečně určitý. V neposlední řadě musí být doručený adresátovi. Je zde závislost zajišťovacího závazku na závazku hlavním. Zajišťovací závazek by tedy neměl být větší než zajištěný a zánik zajištěného závazku má vliv na zánik zajišťovacího závazku. Ručitelem je ten, kdo ručí za závazky dlužníka a je povinen dluh splnit, v případě nesplnění jej dlužník.

²⁰PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 259,260.

²¹BEJČEK, J. a kol., *Kurz obchodního práva: Obchodní závazky*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010, s. 132.

V písemném prohlášení o ručení musí být určitost, označení věřitele, dlužníka a ručitele.²² V případě plnění ručitele věřiteli, zaniká právo věřitele domáhat se dále úhrady této pohledávky a to nejen vůči dlužníku, ale i vůči dalším osobám, které tuto pohledávku svým majetkem zajišťovaly.²³ Tímto zanikla věřitelova pohledávka vůči dlužníku.

Ručitel má možnost odepřít plnění, pokud věřitel zavinil, že pohledávka nemůže být uspokojena dlužníkem. Ručitel musí tuto skutečnost vznést jako námitku a zároveň nese důkazní břemeno spojené s prokázáním zavinění věřitele. V soudní praxi se považuje za písemnou výzvu i žaloba, kterou podal věřitel proti ručiteli na zaplacení své pohledávky.²⁴

Nastanou-li právní skutečnosti, může ručení vznikat ze zákona. Zákonné ručení vzniká *ex lege*. V obchodním právu je příkladem ručení společníků obchodních společností. Zajistit závazek ručením lze pouze platný závazek. Může jít i o závazek budoucí, tedy takový, který ještě nevznikl. Výjimku z uvedené zásady tvoří závazek, který je neplatný, pro nedostatek způsobilosti dlužníka brát na sebe závazky, jestliže o této nezpůsobilosti v době ručitelského prohlášení ručitel věděl. Výše ručení může být omezena zajištěním části závazku. Obchodní zákoník udává možnost zajištění jenom části závazku, ale už neřeší horní hranici ručení, ani rozsah ručení, pro případ nedostatku dohody stran.²⁵ Věřitel je dle obchodního zákoníku povinen na požádání sdělit ručiteli výši své zajištěné pohledávky. Výše pohledávky nemusí být ručiteli hned od počátku známa, v průběhu ručení se může měnit. Zákon ručiteli zabezpečuje právo žádat sdělení o výši pohledávky a zároveň věřiteli tuto skutečnost sdělit, a to bez zbytečného odkladu. Tuto lhůtu je třeba vykládat ke konkrétním okolnostem každého případu, jedná se o lhůtu krátkou, počítanou na dny.²⁶

²²Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Cdo 3867/2009, ze dne 31. 8. 2011.

²³Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 33 Cdo 3923/2008, ze dne 28. 1. 2011.

²⁴FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 726.

²⁵PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo - komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009, s. 267, 268, 271.

²⁶FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 727.

Závazkový vztah mezi ručitelem a věřitelem se liší od závazkového vztahu mezi dlužníkem a věřitelem nejen osobou nositele závazku, ale také obsahem. Ručitelem musí být osoba odlišná od dlužníka. Právní vztah z ručení je svou povahou akcesorickým vztahem, ale také vztahem subsidiárním.²⁷

Subsidiární povaha se vyznačuje tím, že věřitel je oprávněn domáhat se splnění závazku na ručiteli jen v případě, že dlužník nesplnil svůj splatný závazek, a to v přiměřené době poté, co byl k tomu písemně vyzván věřitelem. Za stejný závazek může ručit více ručitelů. Každý z nich ručí za celý závazek. Ručitel má k ostatním ručitelům práva jako spoludlužník. Společný závazek více ručitelů je solidárním závazkem všech ručitelů. Při tomto solidárním závazku může věřitel požadovat plnění na kterémkoli ze spoluručitelů. Ručitel, který splnil závazek, za který ručil, nabývá vůči dlužníku práva věřitele a je oprávněn požadovat všechny doklady a pomůcky, které má věřitel a jež jsou potřebné k uplatnění nároku vůči dlužníku. Jestliže dřívější věřitel nesplní svou povinnost, nepředá potřebné doklady a pomůcky, ručitel (nový věřitel) tak může uplatnit nárok na náhradu škody.²⁸

Uspokojí-li ručitel věřitele bez jeho vědomí, může dlužník uplatnit vůči ručiteli všechny námitky, které byl oprávněn uplatnit vůči věřiteli, kdyby na něm věřitel splnění vymáhal. Ručiteli vzniká povinnost oznámit dlužníkovi, že věřitel proti němu uplatnil závazek z ručení. Neučiní-li tak ručitel a věřitele uspokojí bez vědomí dlužníka, ztrácí ručitel možnost uplatnit vůči věřiteli námitky, které by mu sdělil dlužník. Zákon dovoluje dlužníkovi, aby v takovém případě uplatnil námitky, které by měl vůči věřiteli, vůči ručiteli, jako novému věřiteli. Jiná situace nastává, když ručitel uspokojí věřitele s vědomím dlužníka, neboť dlužník nemůže uplatnit vůči ručiteli námitky, které sice vůči věřiteli měl, ale včas je nesdělil ručiteli.²⁹

Ručením je nazýván právní poměr mezi věřitelem a ručitelem. Ručení je známým a častým způsobem zajištění. Žádáme-li o půjčku, jsme vyzváni k tomu, abychom uvedli osobu, ručitele, která bude ručit za naše závazky. Písemným prohlášením na sebe ručitel

²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Cdo 3911/2010, ze dne 15. 12. 2011.

²⁸ Dle § 373 obchodního zákoníku, pokud by byly splněny všechny podmínky odpovědnosti za škodu.

²⁹ FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 727 – 729.

bere vůči věřiteli povinnost, že pohledávku uspokojí v případě, když jí neuspokojí dlužník.

V případě úhrady dluhu ručitelem nelze předpokládat, že je vše již vyřešené a bez dalších úkonů. Dluh vůči věřiteli tímto zaniká, ale ručitel, který dluh splnil, je oprávněn požadovat na dlužníkovi náhradu za plnění, které věřiteli poskytl. Jedná se o tzv. regres, který je možné uplatnit soudně.

Podstata ručení spočívá v tom, že ručitel není k plnění věřiteli povinen vedle dlužníka, ale až po něm. Předpokladem pro nabytí práv věřitele vůči dlužníkovi musí v době splnění existovat ručitelský závazek. Právní skutečnosti, které vedou k zániku závazkového vztahu, mají proto za následek i zánik ručitelského vztahu.³⁰ Povinnost ručitele uspokojit pohledávku věřitele má tedy podpůrnou povahu, nastupuje až tehdy, co je dlužníkův závazek splatný a dlužník ho sám neuspokojil. Právě mezi těmito zmiňovanými termíny, kterými se rozumí výzva k zaplacení a uplatnění práva proti ručiteli, by měla uplynout přiměřená doba, ze které je posléze zřejmé, že dlužník věřitele neuspokojil.

Ručení za závazky dle obchodního zákoníku se tímto zákonem řídí vždy, a to i v případě, kdy ručitel není sám podnikatelem.

Ke zhodnocení ručení lze zmínit to, že má výhodu v přítomnosti třetí osoby, která ručí za splnění závazku celým svým majetkem. Zvyšuje tedy okruh majetku, ze kterého se může věřitel uspokojit. Právní úprava je poměrně přehledná a tento typ zajištění je poměrně ustálený i v praxi.

Tento typ zajištění závazků se v současné době stále hojně využívá. Důležité je mít na paměti, že naše finanční situace nemusí být vždy tak solventní, jako je tomu dnes. I přes naši snahu splatit úvěr či hypotéku, můžeme zkomplikovat život našemu ručiteli. U ručení je splněna uhrazovací funkce, jedná se kvalitní zajištění. Využití najde i v bankovních obchodech.

³⁰Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 33 Cdo 2725/2008, ze dne 23.9.2010.

Právní úprava ručení v novém občanském zákoníku (§ 2018 až 2028) je v podstatě převzata z dosud platné právní úpravy, která je obsažena v obchodním zákoníku. Zřejmě nejvýznamnější změnou bude to, že dojde k odstranění duplicitní úpravy ručení, která je nyní obsažena nejen v obchodním zákoníku, ale také v občanském zákoníku.

3.3 Bankovní záruka

Bankovní záruka je zvláštním druhem ručení. Specificky se vztahuje na obchodní závazkové vztahy. Obchodní zákoník upravuje bankovní záruku komplexně v ustanoveních § 313 - 322. Tento závazkový vztah se řadí mezi absolutní obchody. Bankovní záruka vzniká písemným prohlášením banky, a tím je záruční listina. Obdobně jako u ručení i zde se vyžaduje souhlas věřitele, který může být učiněn jakoukoli formou.

Banka se zaručuje, že uspokojí věřitele do výše určité peněžní částky, jestliže dlužník nesplní určitý závazek nebo budou splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině. Z výše uvedeného je zřejmé, že ručitelem může být v tomto případě pouze banka. Banka je oproti prostému ručení považována za silnější a pro věřitele bezpečnější typ garance.

Bankovní záruka se odvíjí od smlouvy, která byla uzavřena mezi dlužníkem a bankou. Ke vzniku dojde jednostranným písemným prohlášením banky vůči věřiteli, konkrétně doručením záruční listiny věřiteli. Ke vzniku bankovní záruky není potřebný souhlas ani dlužníka, ani věřitele. Bankovní záruka vždy spočívá v peněžitém plnění banky, a to i tehdy, zajišťuje-li se nepeněžítý závazek.

Bankovní záruku může potvrdit jiná banka. Pro věřitele to pak znamená, že mu ručí dvě banky. Druhá banka musí záruku potvrdit, nikoli jen oznámit. Potvrzením bankovní záruky další bankou, vzniká solidarita ručení banky, jež vydala záruční listinu a druhé banky, která bankovní záruku potvrdila. Tím vzniká věřiteli právo uplatnit svůj nárok u kterékoli z obou bank. Postavení věřitele je tím posíleno a zvyšuje se možnost uspokojení jeho zajištěné pohledávky. *Potvrzující banka* má nárok na vypořádání plnění, které poskytla věřiteli vůči bance, a která ji o potvrzení bankovní záruky

požádala. Jedná se tedy o obdobu nároku, který má charakter postihu (regresu). *Oznamující banka* nebo také avizující se na rozdíl od potvrzující banky nestává účastníkem vztahu z bankovní záruky, a proto má odpovědnost jen k náhradě škody.

Banka ručí za splnění zajištěného závazku do výše částky a za podmínek stanovených v již zmiňované záruční listině. Námitky vůči věřiteli může banka uplatnit jen do té míry, kterou připouští záruční listina. Není-li v záruční listině zmíněna námitka promlčení, nemůže ji banka uplatnit. Jedná se zpravidla o námitky, týkající se vzniku či platnosti bankovní záruky, zvláště pokud jde o podmínky spočívající v předložení určitých dokladů či dokumentů, což je obvyklé u dokumentární bankovní záruky. Výzva dlužníkovi, aby splnil svůj závazek, se vyžaduje jen, když to stanoví záruční listina. Tuto obchodněprávní úpravu nalezneme v § 317 obchodního zákoníku. V bankovní praxi má nejširší použití, neboť v této formě vlastně spočívá nejvlastnější smysl a účel bankovní záruky. Princip akcesority se zde neuplatní, i když je u závazků vyplývajících z ručení obvyklý. Banka je povinna plnit z bankovní záruky zásadně i v případě, když je sporné, zda závazek dlužníka vznikl nebo je platný. Pro vznik povinnosti banky plnit bankovní záruku postačí písemný požadavek, tj. výzva věřitele k plnění, adresovaný bance.³¹

Nastane-li podle záruční listiny povinnost věřitele uplatnit své právo z bankovní záruky pouze v případě, když dlužník nesplní svůj závazek, může věřitel postoupit svá práva z bankovní záruky pouze s postoupením pohledávky zajištěné bankovní zárukou. Je zde rozdíl od obvyklého ručení (§ 303 obchodní zákoník). Bankovní záruka je samostatná a nezávislá na zajištěné pohledávce, a proto lze práva z bankovní záruky převést jen postoupením.

Jestliže záruční listina udává, že věřitel musí uplatnit svou pohledávku nejprve proti dlužníkovi, nelze postoupit práva z bankovní záruky třetí osobě samostatně, nýbrž musí dojít současně k postoupení zajištěné pohledávky a k postoupení práv z bankovní záruky. Proto se hovoří o akcesorické bankovní záruce.

³¹FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 733-735.

Záruční listina u bankovní záruky není cenným papírem, takže jiný způsob převodu než postoupením v takovém případě není možný. Banka splní svůj závazek z bankovní záruky pouze, byla-li písemně vyzvána věřitelem.

Podmínky, které jsou stanoveny v záruční listině, vážou plnění banky na předložení určitých, v záruční listině, specifikovaných dokumentů. Jimi mohou být náložné listy a konosamenty³² jako zvlášť kvalifikované dokumenty mající povahu cenných papírů.

Nejsou-li požadované dokumenty předloženy při výzvě nebo bez zbytečného odkladu po ní, je výzva k plnění právně neúčinná. Zvláště v mezinárodním obchodě je plnění z bankovní záruky smluveno jako plnění jiné bance. Je-li banka povinna podle záruční listiny plnit ve prospěch oprávněného jiné bance, má povinnost plnit na účet oprávněného u této banky. Záruční listina zní v tomto případě na jinou banku.

Bankovní záruka trvá po dobu trvání hlavního závazku, který bankovní záruka zajišťuje. Je nezbytné, aby věřitel oznámil bance své nároky, ale také aby současně předložil stanovené dokumenty ve lhůtě, na niž byla omezena doba platnosti bankovní záruky.

Zaniknout může i jinými způsoby než tím specifickým, který je upraven v zákoně § 321 odst.1 obchodního zákoníku. Uzavření smlouvy se v tomto případě spravuje režimem mandátní smlouvy. V obchodním zákoníku není stanoveno, jaké náležitosti musí smlouva obsahovat, ale je zřejmé, že ve smlouvě bude především dohodnuta úplata za poskytnutí bankovní záruky. Dlužníkovi vzniká povinnost zaplatit bance to, co banka plnila dle své povinnosti ze záruční listiny vystavené v souladu se smlouvou uzavřenou s dlužníkem.

Vůči bance nemůže dlužník uplatnit námitky, které by mohl uplatnit vůči věřiteli v případě, když smlouva mezi bankou a dlužníkem neobsahovala povinnost banky zahrnout do záruční listiny uplatnění těchto námitek vůči věřiteli. Naopak má dlužník právo domáhat se náhrady škody vůči věřiteli. Došlo-li na základě bankovní záruky k plnění ze strany věřitele, na které neměl vůči dlužníkovi nárok, vrátí dlužníkovi toto

³²Konosament – cenný papír užívaný v námořní přepravě, který je obdobou náložného listu, představuje závazek dopravce vydat náklad převzatý k námořní přepravě.

plnění a nahradí mu tím způsobenou škodu. Dlužník má vůči věřiteli nárok na vrácení bezdůvodného obohacení, které je ošetřeno § 451 občanského zákoníku, a dále na náhradu škody ve smyslu § 373 a násl. obchodního zákoníku. Tím dochází k ochraně dlužníka proti zneužití bankovní záruky věřitelem, které má kogentní povahu.³³

V České republice je v současné době problematika bankovní záruky zakotvena v úpravě právního řádu platné od 1. ledna 1992 obchodním zákoníkem. Pro rychlé získání bankovní záruky stačí kontaktovat banku, která poskytne základní informace a potřebné formuláře.³⁴ Z pohledu věřitele bývá bankovní záruka považována za účinný zajišťovací právní institut.

Bankovní záruku dělíme z hlediska charakteru zajišťovaného závazku na *platební* a *neplatební*. U platební bankovní záruky se zajišťuje závazek k peněžitému plnění, příkladem je zaplacení faktury či splácení úvěru. Neplatební bankovní záruka slouží k zajištění neplatebního závazku klienta. Tím je například záruka k prokázání finanční způsobilosti dopravců, záruka za účast ve veřejné soutěži či záruka za kvalitu díla. Výhoda bankovní záruky je v kvalitním zajištění různých druhů závazků vyplývajících z „dodavatelsko-odběratelských“ vztahů. Ručící banka plní ze záruky na první výzvu a bez předchozího vymáhání plnění na dlužníkovi.³⁵

Na bankovní záruku lze přiměřeně aplikovat § 304 odst.2 obchodního zákoníku, který umožňuje ručením zajistit i závazek, který vznikne v budoucnu. Právní vztah nevznikne dříve, než je záruční listina doručena beneficiantovi.³⁶

Zákon při bankovní záruce dává širší možnost ručiteli upravit podmínky záruky a banka je obvykle na základě výzvy věřitele povinna plnit, aniž by byl dříve k tomu vyzván dlužník. A právě v takovém případě platí to, že právo z bankovní záruky je volně převoditelné.³⁷

³³FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 736 a 737.

³⁴Zdroj: internet: <http://cfoworld.cz/financni-sluzby/bankovni-zaruka-v-ceske-republice-602>, ze dne 12. 8. 2012.

³⁵Zdroj: internet: <http://www.wspk.cz/bankovni-zaruka-73.html>, ze dne 12. 8. 2012.

³⁶Rozsudek Vrchního soudu v Praze č.j. 5 Cmo 649/95, ze dne 3.3.1997.

³⁷Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 29 Cdo 2387/2007, ze dne 31.3.2009.

Platnost záruční listiny může být časově omezena. Jestliže věřitel neoznámí bance písemně své nároky během doby platnosti, po uplynutí doby platnosti bankovní záruka zanikne. Klient banky hradí veškeré náklady spojené s bankovní zárukou. Především to jsou poplatky za zpracování a vyhodnocení žádosti klienta, vyhotovení veškerých potřebných dokumentů a v neposlední řadě za poskytnutí bankovní záruky. V následující tabulce jsou uvedeny poplatky bank spojené s bankovními zárukami.

Tabulka 1 Poplatky spojené s bankovními zárukami ve vybraných českých bankách

	Česká spořitelna	ČSOB	KB
Posouzení a vyhodnocení žádosti o záruku	individuálně	nezveřejňuje	0,3 % min. 5000,- Kč max 30000,- Kč
Poskytnutí záruky	individuálně (min. 5000,- Kč)	5000,- Kč + závazková odměna p.a. dle míry rizika	individuálně
Uplatnění záruky	3000,- Kč	1500,- Kč	1000,- Kč

Čerpáno z Internetu: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/214007-bankovni-zaruky-aneb-jak-snizit-podnikatelska-rizika/>, ze dne 30.1.2013.

Bankovní záruku můžeme chápat jako kvalitní zajišťovací institut. Při využití tohoto institutu má již banka nastaveny formuláře, a to je pro nás výhodou. Opět je nutné si pečlivě prostudovat veškeré dokumenty, než se upíšeme a k něčemu zavážeme. V neposlední řadě si zjistit platný sazebník poplatků, dále jaká bude úroková provize a zajištění bankovní záruky. Bankovní záruka je efektivní i rychlá, ale je zapotřebí zvážit finanční nákladovost. Bereme-li v úvahu důvěryhodnost bankovního institutu, poskytuje bankovní záruka poměrně vysoký stupeň zajištění. Nelze opomenout její vysokou finanční náročnost. Využití si především najde u smluv větších rozměrů a v zahraničním obchodu (vnitrostátní či mezinárodní smlouvy).

Nový občanský zákoník místo bankovní záruky obsahuje institut finanční záruky (§ 2029 až 2039). K jejímu vzniku se bude vyžadovat prohlášení výstavce v záruční listině, že uspokojí věřitele, nesplní-li dlužník věřiteli určitý dluh. Výstavcem bude moci být kdokoli. Pouze tehdy, bude-li výstavcem banka, zahraniční banka nebo

spořitelni a úvěrní družstvo, se bude jednat o bankovní záruku. Nový občanský zákoník tak rozšiřuje použití dosavadního institutu bankovní záruky i na ostatní subjekty.

3.4 Uznání závazku

Uznání závazku je významným obchodněprávním institutem. V obchodních závazkových vztazích představuje komplexní, úplnou právní úpravu. Je zde vyloučeno použití občanskoprávní úpravy, uznání dluhu. V obchodním zákoníku uznání závazku stanoví § 323. Má zajišťovací povahu, neboť uznání závazku dlužníkem usnadňuje pozici věřitele při vymáhání uznané pohledávky. Dojde-li k písemnému uznání závazku, má se za to, že v uznaném rozsahu tento závazek trval v době uznání. Obchodní zákoník nestanoví obsahové náležitosti uznání, pouze vyžaduje, aby uznaný závazek byl určitý. U každého individuálního případu je třeba určitost vykládat se zřetelem ke konkrétním okolnostem. Závazek může být uznán jak peněžitý, tak i nepeněžitý. Uznaný závazek musí být dostatečně identifikován co do podstaty, ale co do rozsahu se již nevyžaduje. Je možné uznat i pohledávku v době uznání promlčenou. V obchodním zákoníku není upravena, a proto se nevyžaduje podmínka, aby ten, kdo závazek uznal, věděl o jeho promlčení. Uplatněním námitky promlčení je znemožněno uznání závazku, ale od uznání závazku běží nová promlčení doba.³⁸

Uznání závazku musí být písemné a má účinky i vůči ručiteli. Nevyžaduje se souhlas ručitele s uznáním závazku, dluhu, jako podmínka, aby uznání bylo vůči ručiteli účinné. Důkazní břemeno se přesouvá na ručitele a ten musí prokazovat, že zajištěný závazek nevznikl, nebo je neplatný, anebo již zanikl. Může dojít i k opakovanému uznání závazku, ale i u nového uznání začíná běžet nová promlčecí lhůta. Maximálně však platí promlčecí lhůta 10 let ode dne, kdy promlčecí doba počala poprvé běžet. Uznání závazku konkludentně je možné pouze u závazku nepromlčeného.³⁹ Je možné, aby určení závazku bylo provedeno odkazem na jinou listinu, např. upomínku k zaplacení peněžité částky, kde je dluh upřesněn, např. uvedením částky, jejíž zaplacení je

³⁸Promlčení doba je čtyřletá, upraveno § 407 obchodního zákoníku.

³⁹FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 738-740.

požadováno, včetně uvedení čísla faktury, kupní ceny, na jejímž základě bylo plněno a je požadováno zaplacení kupní ceny.⁴⁰

Závazek, kterého se uznání týká, lze realizovat např. uvedením právního důvodu vzniku závazku, odkazem na listinu, ve které je specifikován. Určitost závazku proto nelze ztotožňovat s jeho výší, která má význam pouze pro vymezení rozsahu účinků předvidaných ustanovením § 323 odst. 1 obchodního zákoníku. Je-li závazek uznán odkazem na listinu, kde je jeho výše uvedena, nemusí být rozsah uznávaného závazku uveden v samotném uznávacím prohlášení.

Při písemném uznání peněžitého závazku začíná běžet nová čtyřletá promlčecí doba, počínaje dnem, kdy dlužník písemně uznání vyhotovil, a nikoli teprve jeho dojitím do sféry věřitele.

Určitost uznání závazku posuzoval Nejvyšší soud České republiky v usnesení č.j.: 32 Odo 1289/2006, ze dne 27.2.2008: *„Soud prvního stupně předmětný zápis i s ohledem na okolnosti, za nichž vznikl, a vycházející z absence jiných dostatečných písemných podkladů, jako uznání závazku neposoudil. Dospěl totiž k závěru, že není zřejmé, co částka 38 806,64 USD představuje, zda se jedná o dlužnou cenu plnění, úroky, či jiný nárok. Nejde tudíž o uznání určitého závazku, byť došlo k jeho vyčíslení“*⁴¹

V uvedeném příkladu nedošlo k identifikaci, určitosti uznaného závazku. Je zde vyčíslena pouze výše dluhu a tento údaj je nedostačující. Z písemného projevu dlužníka musí vyplývat určitost uznaného závazku. Příkladem může být odkaz na příslušnou fakturu.

Uznání závazku na základě částečného plnění závazku je ustanoveno § 407 odst. 3 obchodního zákoníku. Tyto účinky nastávají, jestliže lze usuzovat, že plněním dlužník uznává i zbytek závazku.⁴²

⁴⁰FALDYNA, F. a kol. *Zajištění a zánik závazků*. CODEX Bohemia, 1995, s.78.

⁴¹Usnesení Nejvyššího soudu ČR, č.j. 32 Odo 1289/2006, ze dne 27.2.2008.

⁴²Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Odo 956/2004, ze dne 30.5.2006.

Již několikrát Nejvyšší soud České republiky formuloval i odůvodnil, že pro právní závěr o určitosti právního úkonu nestačí, je-li jen mezi účastníky jasné, co je předmětem právního úkonu, neboť předmět právního úkonu musí vyplývat z písemného právního úkonu.⁴³ Nejvyšší soud České republiky proto nejdříve provedl zjištění, zda došlo k včasnému podání dovolání a podání bylo učiněno osobou k tomu oprávněnou a řádně zastoupenou advokátem. Rozhodnutí odvolacího soudu může přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání.⁴⁴

Jak vyhotovit uznání závazku mezi dlužníkem a věřitelem je uvedeno ve vzoru, který je přílohou 1.

Souhrnem lze poznatky o uznání závazku shrnout tak, že dluh v době uznání trval, což se považuje za důkaz existence dluhu při sporu stran. V případě účinku uznání závazku běží pouze čtyřletá promlčecí lhůta. Tento typ zajištění plní spíše preventivní charakter. Jako pozitivum považujeme to, že zlepšuje v případě soudního uplatnění pohledávky, věřitelovo postavení před soudem.

Nový občanský zákoník bude obsahovat institut uznání dluhu (§ 2053 a 2054). V podstatě jde o kombinaci stávající úpravy uznání dluhu, která je obsažena v občanském zákoníku, a úpravy uznání závazku podle obchodního zákoníku. Podle nového občanského zákoníku bude možné učinit uznání dluhu ve třech formách. Obecnou formou zřejmě bude případ, kdy dlužník uzná svůj dluh co do důvodu i výše písemným prohlášením. Tato právní úprava vychází ze stávajícího občanského zákoníku. Vedle toho nový občanský zákoník přebírá z obchodního zákoníku další dvě možnosti uznání dluhu, a to placením úroků nebo částečným plněním, lze-li usoudit, že tímto plněním dlužník uznává i zbývající část dluhu. Poslední dvě formy nelze použít, pokud je pohledávka věřitele již promlčena.

⁴³Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 23 Cdo 4603/2009, ze dne 23.6.2010.

⁴⁴Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 23 Cdo 4777/2008, ze dne 24.2.2009.

3.5 Dohoda o srážkách ze mzdy

V občanském zákoníku je upravena § 551. K provedení tohoto zajišťovacího prostředku je zapotřebí i použití dalších předpisů, a to zejména zákoníku práce, občanského soudního řádu, zákona o mzdě a dalších. Srážku ze mzdy lze uplatnit i u jiných příjmů z pracovněprávního vztahu.

Poté co je plátcí mzdy doručena tato písemná dohoda o srážkách, přísluší věřiteli právo na část mzdy. Dalším důležitým argumentem je pořadí, dle kterého jsou jednotlivé pohledávky uspokojovány. Již zmiňovanou dohodou lze zajistit pouze peněžitou pohledávku. Použití dohody o srážkách ze mzdy bude v případě, kdy dlužníkem je fyzická osoba.

U tohoto typu zajištění je splněna nejen zajišťovací funkce, ale především je pohledávka věřitele přímo uspokojena. Oproti ostatním zajišťovacím prostředkům je zde postrádána podpůrnost (subsidiarita), která je charakteristická pro jiné zajišťovací prostředky.

Povaha tohoto zajišťovacího institutu vyžaduje, aby dlužník měl právo na mzdu, případně jiný pravidelný příjem. Díky svému charakteru bude použití tohoto zajišťovacího institutu mezi podnikatelskými subjekty méně časté. K významné změně došlo v právní úpravě od ledna 2007. Po tomto datu nemá zaměstnavatel povinnost, srážet zaměstnanci ze mzdy srážky na základě jeho požádání, příkladem může být splátka úvěru. Rozhodující je datum uzavření této občanskoprávní dohody o srážkách ze mzdy. Z uvedeného vyplývá, že tuto povinnost bude mít zaměstnavatel v případě uzavření dohody před 1.1. 2007.

Za velmi zajímavou novinku lze v novém občanském zákoníku považovat změnu u dohody o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů (§ 2045 až 2047). V současnosti je možné použití pouze u výživného. Naopak od následujícího roku toto omezení nebude.

3.6 Zajišťovací převod práva

Za hlavní výhodu tohoto prostředku, tak jako je tomu u zástavního práva, můžeme považovat to, že věřitel disponuje hodnotou majetkové povahy. V případě nesplnění

zajištěné pohledávky se tímto věřitel uspokojí. Obecnou úpravu zajišťovacího převodu práva nalezneme v § 553 občanského zákoníku. Pro vznik zajišťovacího převodu práva je jako jediná právní skutečnost, a tou je písemná smlouva mezi dlužníkem a věřitelem.⁴⁵

Za zpeněžení lze považovat přímý prodej. Dlužník by měl v tomto případě trvat na podmínkách, ze kterých vyplyne co největší výtěžek, např. nutnost zjištění ceny znaleckým posudkem. Za další možnost zpeněžení můžeme označit veřejnou dražbu, konkrétně dražbu dobrovolnou. Výhodou dražby je větší počet zájemců o koupi a s tím související zisk z prodeje. Je-li v dražbě věc prodána, uspokojí se věřitel a přebytek patří dlužníkovi. Nevýhodou je zde odměna dražebníkově při zpeněžení ve veřejné dražbě.

Využití zajišťovacího převodu práva lze aplikovat především v bankovních obchodech, např. u úvěrových smluv. Převod vlastnického práva je možný u movitých, nemovitých věcí a dále u cenných papírů. Právní úprava zajišťovacího převodu práva je minimální, a proto jsou kladeny nároky na smluvní strany při uzavírání smlouvy. Realizace zajišťovacího převodu práva není v právním řádu upravena, a proto by bylo vhodné, aby se na jejím průběhu účastníci dohodli ve smlouvě. Je zde podmínka zpětného převodu práva při úhradě pohledávky. Zajišťovací převod práva dává věřiteli možnost další hodnoty, ze které se může uspokojit. Je zde nemožnost využít právo třetí osoby.

Tento zajišťovací prostředek je v novém občanském zákoníku obsažen v ustanoveních § 2040 až 2044. Oproti stávající úpravě v občanském zákoníku je nová právní úprava zajišťovacího převodu práva nesrovnatelně podrobnější. Především je výslovně stanovena právní domněnka, že je právo převoditelné s rozvazovací podmínkou. K převodu práva tedy dochází pouze dočasně, a to do splnění rozvazovací podmínky. Naopak pokud dlužník zajištěný dluh nesplní, stává se převod práva nepodmíněný. Pro případ, že obvyklá cena jistoty bude převyšovat výši zajištěného dluhu, musí věřitel poskytnout osobě, která jistotu formou zajištění práva poskytla, vyplatit tento rozdíl.

⁴⁵Zdroj: internet: <http://www.bpx.cz/zajistovaci-prevod-prava/>, ze dne 31.1.2013.

3.7 Zajištění závazku k postoupení pohledávky

U zajištění závazku k postoupení pohledávky se jedná o dočasné převedení pohledávky z dlužníka na věřitele. Dlužník je zde postupitelem a věřitel postupníkem. V případě splnění závazku se pohledávka převede zpět na dlužníka. Tento typ zajištění je využíván zejména v bankovních obchodech. Zajišťovací převod práva souvisí s postoupením pohledávky. Postoupení pohledávky vzniká na základě písemné smlouvy. Touto úpravou se zabývá § 524 a § 554 občanského zákoníku. Je nutné ve smlouvě sjednat závazek věřitele ke zpětnému postoupení pohledávky, jestliže zajištěný závazek bude splněn.⁴⁶

Za výhodu u tohoto typu zajištění považujeme to, že věřitel má k dispozici další hodnotu, ze které se může uspokojit. Je zde možnost využít pohledávku třetí osoby. Postoupení pohledávky je finančně náročné, a to díky odměně dražebníkovi, v případě prodeje pohledávky ve veřejné dražbě. Tímto typem zajištění lze zajistit jakýkoli závazek (využití zejména při bankovních obchodech).

Nový občanský zákoník institut postoupením pohledávky neupravuje.

3.8 Finanční zajištění

S účinností od 29. září 2005 byl novelou zákona č. 377/2005 Sb. včleněn, do obchodního zákoníku, oddíl finanční zajištění. Do českého práva byla implementována směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění. Jde o zvláštní úpravu zajištění pro poměrně úzce vymezený okruh právních vztahů a jako celek má kogentní povahu. Finanční zajištění je v souladu s právem Evropské unie v ustanoveních §§ 323a - 323i obchodního zákoníku do 31. prosince 2010. Finanční kolaterál⁴⁷ je pro finanční zajištění velice významný. Rozhodná je celková výsledná finanční hodnota, v jejímž rámci se mohou měnit jednotlivé složky, ale finanční kolaterál musí být jako celek stále stejný. Při poskytnutí finančního zajištění se jedná o odevzdání finančního kolaterálu, připsání finančního

⁴⁶Zdroj: Internet: <http://www.bpx.cz/zajistenim-postoupenim-pohledavky/>, ze dne 31.1.2013.

⁴⁷Finanční kolaterál jsou finanční prostředky, finanční nástroje, které jsou poskytnuty jako předmět finančního zajištění.

kolaterálu na určený účet, zápis v evidenci investičních nástrojů, rubopis a další úkony, kterým je umožněno příjemci vlastnit finanční kolaterál, případně jej držet nebo nakládat s ním, anebo vykonávat práva k němu.

Písemná smlouva o finančním zajištění se nevyžaduje, ale sjednání i vznik finančního zajištění, včetně identifikace finančního kolaterálu, musí být doloženo buď písemně, anebo jiným záznamem umožňujícím uchování informací.⁴⁸

Z preambule⁴⁹ výše zmiňované směrnice vyplývá, že jejím cílem bylo vytvořit režim Společenství pro poskytování cenných papírů a hotovosti jako zajištění, a to jak ve formě poskytnutí jistoty, tak ve formě převodu vlastnického práva, včetně dohod o zpětném odkupu. Režim měl přispět k integraci a nákladové účinnosti finančního trhu a ke stabilitě finančního systému ve Společenství. Finanční zajištění nebylo použitelné pro všechny obchodní závazkové vztahy a pro všechny věřitele.

Podmínkou použitelnosti této úpravy finančního zajištění bylo, že poskytovateli finančního zajištění byly zejména banky, pojišťovny, investiční společnosti, penzijní fondy, spořitelni družstva, územní samosprávné celky.

V souladu s citovanou směrnicí bylo výslovně stanoveno, že finanční zajištění bylo možné sjednat jen jako zástavní právo nebo zajišťovací převod. Jak bylo předvídáno, byla vyvolána řada interpretačních problémů, k řešení měla přispět podnikatelská praxe a judikatura soudů.⁵⁰

Změny, které přinesla novelizace obchodního zákoníku zákonem č. 344/2007 Sb., s účinností od 1. března 2008, měly odstranit nepřesnosti v této úpravě. Aplikovatelnost úpravy finančního zajištění se rozšířila. Zmiňovanou změnou po novelizaci zákona bylo to, že nebylo vyloučeno, aby po sjednání finančního zajištění došlo ke změně subjektů zajišťovacího vztahu, což znamenalo, že mohlo dojít k postoupení na jakoukoliv jinou

⁴⁸FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010, s. 741 a 742.

⁴⁹Preambule – jedná se o slavnostní (první) část textu nějakého písemného dokumentu, jako jsou směrnice, nařízení, stanovy, aj., kterou je stanoven smysl, význam textu obsažený za samotnou preambuli.

⁵⁰Zdroj:ASPI ID: LIT27290CZ, výklad ze dne 28. 4. 2006, Autor: Plíva, Stanislav, Finanční zajištění.

osobu.⁵¹ Souhrnně můžeme k novelizaci zákona říci, že právě tato novela právní úpravy finančního zajištění přispěla k jejímu zdokonalení a zjednodušení.

Závěrem u tohoto zajišťovacího prostředku můžeme upozornit na účinnost samostatné právní úpravy, která je obsažena v zákoně č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění,⁵² kterým byla nahrazena právní úprava obsažená v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku.⁵³ Finanční zajištění je flexibilním zajišťovacím instrumentem. Díky němu je možné uspokojení z předmětu zajištění bez spolupráce orgánů veřejné moci. Finanční zajištění lze posoudit jako neúčinné pro většinu podnikatelů.

Jelikož je tento zajišťovací prostředek ošetřen samostatným zákonem, nový občanský zákoník ho již neupravuje.

3.9 Zástavní právo

Zástavní právo patří mezi nejjistější způsob zajištění závazku. V případě porušení smluvní povinnosti poskytuje určitou majetkovou hodnotu. Je zde splněna funkce zajišťovací, ale také uhrazovací. Základní právní úprava, která je platná i pro obchodní vztahy, je obsažena v občanském zákoníku v § 152 – 174. Dílčí otázky upravují další zvláštní předpisy. Mezi tyto zvláštní předpisy patří např. zástavní právo k obchodnímu podílu, upravené v obchodním zákoníku, případě zástavní právo k cenným papírům, (zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů).

Zástavní právo má věcnou povahu, a to z důvodu, že zatěžuje věc, nejčastěji nemovitost. Zástavní právo může být zřízeno i samotným dlužníkem k věci. Zastavenou věcí může být jak movitá, tak nemovitá věc. Dále to může být podnik či jiná věc, hromadná věc, ale také obchodní podíl či cenný papír.

Ke vzniku zástavního práva dojde na základě písemné smlouvy. Smlouva musí obsahovat přesné označení zástavy a pohledávky, kterou zástava zajišťuje. Samotným

⁵¹Zdroj:ASPI ID: LIT30242CZ, výklad ze dne 20.6.2008, Autor: Plíva, Stanislav, Změny v právní úpravě finančního zajištění.

⁵²Zdroj:internet: <http://www.epravo.cz/top/clanky/financni-zajisteni-nove-a-lepe-71273.html?mail>, ze dne 15.8.2012.

⁵³Zdroj: internet: <http://www.epravo.cz/top/nova-uprava-financniho-zajisteni-70264.html>, ze dne 26.8.2012.

dáním věci do zástavy vznikne zástavní právo. Zástavní právo může také vznikat rozhodnutím státního orgánu (soudu), a to na základě pravomocného usnesení soudu, kterým byl nařízen výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva. Zároveň dochází k zápisu do katastru nemovitostí. V tomto případě musí být doloženo, že se jedná o nemovitost ve vlastnictví povinného.⁵⁴ Zřízení zástavního práva soudem je pojmenováno jako soudcovské zástavní právo.

V případě, kdy vzniká zástavní právo a movitá věc není předána zástavnímu věřiteli, je smlouva sepsána formou notářského zápisu. Notářský zápis se vyžaduje i u zástavního práva k nemovitostem, které nejsou zapsány v katastru nemovitostí, k věcem hromadným, případně k souboru věcí.

Zástavní právo k nemovitým věcem, k bytům, vzniká vkladem do katastru nemovitostí. Vznik zástavního práva na základě rozhodnutí soudu vzniká dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Zástavu lze zpeněžit několika způsoby. Příkladem může být veřejná dražba, na základě návrhu zástavního věřitele, ale i písemné upozornění vlastníka věci o tom, že se chystá dražba. Dále může dojít k soudnímu prodeji zástavy, a to na základě žaloby, kterou podá zástavní věřitel.

Už samotné zřízení zástavního práva může dlužníka celkem dost ovlivnit a donutit jej k splnění svých povinností. Zástavní právo lze použít k zajištění jak peněžitých, tak nepeněžitých závazků. Velmi často se aplikuje u úvěrových smluv nebo smluv o půjčce. Výhodou pro věřitele je především skutečnost, že bude uspokojen na základě jiné hodnoty. Za zmínku jistě stojí to, že změna vlastníka nemovitosti nemá vliv na zástavní právo. Při použití tohoto zajišťovacího prostředku se musí dbát na přesnost jak zajišťované pohledávky, tak i zástavy.

Zástavní právo můžeme považovat za oblíbený způsob zajištění především díky jistotě, kterou věřiteli tento prostředek poskytuje. Pohledávka bude totiž uspokojena buď plněním podle hlavní smlouvy, nebo zpeněžením zástavy. Zástavcem neboli zástavním

⁵⁴Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j.20 Cdo 1562/2009, ze dne 30.11.2010.

dlužníkem může být jak obligační dlužník, tj. dlužník z hlavního závazkového vztahu, tak třetí osoba odlišná od tohoto dlužníka. Opatrnosti je zejména zapotřebí u konkretizování zajišťované pohledávky i zástavy. Tento zajišťovací prostředek je v praxi hojně využíván.

Vhodné je upozornit na finanční nákladovost. Zejména v případě soudního řízení je nutné vzít v úvahu náklady tohoto řízení, odměnu dražebníkovi při prodeji ve veřejné dražbě a v ostatních případech může být požadována odměna obchodníkovi s cennými papíry. U soudcovského zástavního práva se jedná o výkon rozhodnutí či exekuce. V každém případě tento zajišťovací prostředek přispívá k výhodnějšímu postavení věřitele vůči dlužníkovi.

Nový občanský zákoník upravuje také komplexně a podrobně zástavní právo (§ 1309 až 1389). Také podle nového občanského zákoníku bude možno zřídit zástavní právo především zástavní smlouvou. Bude-li zástavou věc movitá, která bude odevzdána zástavnímu věřiteli nebo třetí osobě, aby ji opatrovala, nebude muset být zástavní smlouva písemná. Dle nového občanského zákoníku bude vyžadována písemná forma zástavní smlouvy jen tehdy, bude-li to výslovně stanoveno. Novinkou bude rozšíření možnosti výkonu zástavního práva. Stejně jako dosud bude také v novém občanském zákoníku stanoveno, že pokud se stane zajištěný dluh splatný, bude se moci zástavní věřitel uspokojit zpeněžením zástavy ve veřejné dražbě nebo z prodeje zástavy podle občanského soudního řádu. Nově bude připuštěna možnost, aby se zástavní věřitel dohodl se zástavcem písemně na jiném způsobu výkonu zástavního práva. Bude si tak možno sjednat, že zástavní věřitel může zástavu prodat také jiným způsobem. Bude však povinen postupovat při prodeji zástavy s odbornou péčí.

3.10 Zhodnocení naplnění cílů práce

Jelikož se tato práce zabývá zajištěním závazků v obchodní praxi, je zapotřebí nejprve vyřešit právní režim závazkového právního vztahu. Občanský zákoník obsahuje základní úpravu zajištění závazku. Vedle toho jsou některé zajišťovací instituty obsaženy v obchodním zákoníku, jehož právní úprava má přednost před obecnou právní úpravou v občanském zákoníku. Tento údaj je důležitý a rozhodující pro bezproblémové

řešení zajištění závazku. Prostřednictvím zajištění závazku lze minimalizovat negativní dopad na závazkové vztahy. Oblast zajištění závazku patří k nejvýznamnějším a velmi frekventovaným otázkám v obchodním styku mezi podnikateli včetně bank i praxe soudů. Český právní řád nabízí poměrně velkou řadu způsobů zajištění, která se v praxi hojně využívá.

Protože v dnešní době přibývá nesolventních podnikatelů a dalších osob (budoucích obchodních partnerů), měli bychom být vždy připraveni smluvně vymežit předmět zajištění a především jej řádně označit.

Po zhodnocení všech uvedených zajišťovacích institutů nelze jednoznačně určit, který zajišťovací prostředek je ten nejlepší. Za rozhodující faktor můžeme tedy považovat vymezení, kdy použít obchodní a kdy občanský zákoník. Je zapotřební zhodnocení nejen dlužníka, ale také věřitele. Bezproblémové uzavření obchodních transakcí se neobejde bez zvážení všech ekonomických rizik.

Dalším rozhodujícím rysem bude rozsah obchodních transakcí, a to nejen dle finanční náročnosti, ale také ze strany zajištění majetku. Jestliže se bude jednat o obchodní transakci, která je uzavřena v mezinárodním obchodě, je zapotřební vyžadovat co nejkvalitnější zajištění závazků, kterým je zejména bankovní záruka. Z tohoto důvodu nebude až tak prioritní otázkou bankovní poplatek, ale pouze jeho rozdílnost mezi jednotlivými bankovními institucemi. Naopak mezi tuzemskými podnikateli, kteří většinou neuzavírají obchody v takové výši jako mezinárodní, je využití méně nákladného způsobu zajištění závazků výhodnější.

Je třeba zmínit obchodněprávní úpravu smluvní pokuty, kdy je soudu umožněno nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu snížit. Tato možnost poskytuje jistou výhodu té straně, která porušila povinnost zajištěnou smluvní pokutou. Smluvní pokuta je v obchodním zákoníku upravena principem objektivní odpovědnosti. Pokud se tímto strany řídí, což znamená, že preferují subjektivní odpovědnost, smlouva to musí výslovně stanovit.

Smluvní pokuta obecně představuje paušalizovanou náhradu škody. Pokud tedy není sjednáno jinak, smluvní pokuta vylučuje právo na náhradu škody. To samo o sobě

přináší klady a zápory. Věřitel při uplatnění smluvní pokuty nemusí prokazovat předpoklady odpovědnosti za škodu, tj. porušení právní povinnosti, výši škody, příčinnou souvislost mezi porušením povinnosti a výší škody, popř. ještě zavinění. Na druhé straně nízká smluvní pokuta znamená pro věřitele nemožnost domáhat se náhrady škody, která není kryta smluvní pokutou. Proto se často ve smlouvě sjednává, že smluvní pokutou není dotčeno právo na náhradu škody. Takové řešení je však značně nevýhodné pro dlužníka. Jako kompromisní řešení lze proto považovat, že si strany ve smlouvě sjednají, že věřitel má právo na náhradu škody, která není kryta smluvní pokutou.

V případě ručení si musíme nejdříve uvědomit, v jakém postavení se nacházíme. Zda jsme v postavení věřitele, je třeba vědět, kdy není dle obchodního zákoníku zapotřebí písemná výzva dlužníkovi, aby splatil svůj dluh. Výzva věřitele dlužníkovi tak prodlužuje proces uspokojení pohledávky. Na ručitele dopadají důsledky uznání závazku dle § 323 obchodního zákoníku, což lze zhodnotit jako velmi nepříznivou skutečnost. Není mu tak umožněno použití vlastních námitek. Mimo to je možné, aby ručitel v případě prodlení věřitele s plněním informační povinnosti, odstoupil od smlouvy. V takovémto případě je vhodné doporučit využití dispozitivní povahy obou ustanovení a přizpůsobit potřebné náležitosti, které jsou důležité pro splnění dokladové či informační povinnosti věřitele. Opomenut by neměl být ani důsledek jejich nesplnění v dohodě věřitele a ručitele.

Efektivním řešením u uznání závazku je zformulování výzvy k plnění tak, aby dlužníková odpověď měla všechny potřebné náležitosti uznání závazku, a mohla být tak za něj považována. Právní úprava dle občanského zákoníku chrání spíše dlužníka. Při využití obchodně právní úpravy je nezbytné vzít na vědomí i případná podnikatelská úskalí. Byl-li dluh uznán, dochází k přerušení dosavadní promlčení lhůty a tímto dnem se začíná počítat lhůta nová. Rozhodujícím okamžikem je to, že dlužník si uvědomuje svou povinnost a plně ji uznává. Pro odstranění případných potíží lze doporučit osobní kontakt smluvních stran.

Dohodu o srážkách ze mzdy lze použít k zajištění pohledávky zaměstnavatele. Jedná se o pohledávku, která vznikla vůči zaměstnanci z pracovněprávních závazkových vztahů.

Otázkou však ze strany zaměstnavatele zůstává placení nákladů, které vznikají vyššími požadavky na administrativu, jako další můžeme zmínit vzniklé bankovní poplatky.

Zajišťovací převod práva spočívá v tom, že dlužník převede své právo na věřitele, s již zmíněnou rozvazovací podmínkou, že závazek bude splněn. Právní úprava tohoto institutu není až tak jasná, proto mohou nastat v praxi problémy doprovázené soudními spory. Jelikož je právní úprava minimální, jsou kladeny větší nároky na smluvní strany, a to zejména na detaily smlouvy. Neměli bychom zapomenout na odlišnost práva a povinnosti účastníků smlouvy, před splatností zajišťovaného závazku a po ní.

Realizace zajištění závazku k postoupení pohledávky by měla být dohodnuta již ve smlouvě. Tento institut je podobný zajišťovacímu převodu práva. Za nejdůležitější rozdíl lze považovat to, že pro zajištění lze použít i pohledávku třetí osoby, která k tomu dá souhlas. Postupník je zmocněn k uplatnění pohledávky před soudem. V takovémto případě může být výhodou jakýsi chronologický postup, který je přesně stanoven. Je nutno si dát pozor na finanční i časovou náročnost, zejména dochází-li k uspokojení až na základě výkonu rozhodnutí. Cena takto postupovaných pohledávek nemusí odpovídat nominální hodnotě.

Finanční zajištění slouží pro zajištění pohledávky finanční povahy. Jeho kladem je, že se nevyžaduje písemná forma smlouvy, kromě výjimek. Aby mohlo finanční zajištění vzniknout, musí být finanční kolaterál odevzdán příjemci. Uplatnění si najde především na finančním trhu. Příkladem použití je zajištění finančního leasingu či úvěru. Zároveň je u tohoto institutu možnost uplatnění jak zajišťovacího převodu práva, tak zástavního práva.

Zástavní právo je z hlediska uspokojení věřitele velmi spolehlivým institutem. K uspokojení může dojít dvojím způsobem. Jednak plněním z hlavní smlouvy, případně z prodeje zástavy. Pro eliminaci rizik postačí přesně určit zajišťovanou pohledávku a v neposlední řadě i samotnou zástavu. Který způsob realizace zástavního práva je výhodnější nelze jednoznačně určit. Ze soudní praxe lze však usoudit, že je tento způsob hojně využíván a pro svou právní jistotu, kterou poskytuje, ho lze doporučit. Při použití

zástavního práva je rozhodující hodnota předmětu zástavy. Je-li předmětem zástavy nemovitost, jedná se zpravidla o velmi kvalitní zajištění pohledávky.

S účinností od 1. ledna 2014 nabude účinnosti nový občanský zákoník, který nahradí dosud platný občanský zákoník a další právní předpisy. Za velký přínos lze považovat odstranění dvojí právní úpravy závazkového práva, a to včetně zajištění závazků. Nový občanský zákoník bude rozlišovat jednak zajištění, jednak utvrzení dluhu. Do zajištění bude patřit ručení, finanční záruka, zajišťovací převod práva a dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů. Utvrzení dluhu bude obsahovat smluvní pokutu a uznání dluhu.

V novém občanském zákoníku bude také stanovena možnost, dát jistotu nejen věřiteli, ale také třetí osobě, která ji spravuje ve prospěch věřitele. Je-li zajištění nedostatečné, má právo věřitel žádat od dlužníka, aby dlužník zajištění bez odkladu doplnil. Zda tak dlužník neučiní, stane se splatná ta část pohledávky, která není zajištěna, a to pouze za předpokladu, byla-li jistota oprávněně čerpána.

Právní úpravu v novém občanském zákoníku lze hodnotit jako více podrobnou a rozsáhlou. I přes to, že právní řád vyžadoval již velmi dlouhou dobu tuto úpravu a zjednodušení právních předpisů, je v tomto novém zákoně zavedeno několik nových a pro veřejnost zmatečných pojmů. Tím může v budoucnu docházet k chaotickým situacím.

V současné době, tedy ještě před samotným zavedením do praxe, si soudy musí zvykat a především ujasnit nejen novou terminologii, ale konat vše tak, aby výsledek nebyl kontraproduktivní.

Můžeme si položit otázku, zda takováto změna nezatíží soudnictví natolik, že dojde k jeho zpomalení a opovržení těch, kteří se budou na vyřešení problematik podílet.

Doporučením tedy může v některých případech být vyčkání na judikaturu, anebo v případě netrpělivosti využití služeb advokátních kanceláří.

4 Závěr

Tato bakalářská práce uvádí způsoby zajištění závazků a dále se věnuje popisu jednotlivých zajišťovacích institutů. Použitím popisné (deskriptivní) metody je získán přehled o zajišťovacích institutech.

U metody třídění je zapotřebí zaměřit se na oblast, ve které podnikáme, a tím zvolit vhodný způsob zajištění závazku. Pro posílení právní jistoty věřitele je bezpochyby nutné znát právní úpravu. Tím můžeme předejít zbytečným komplikacím. V neposlední řadě i k úspoře času a finančních prostředků.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do dvou kapitol. Kapitola druhá charakterizuje zajištění závazků a určuje použití jednotlivých zákonů. Dále pojednává o tom, jak co nejefektivněji předejít vzniku chyb při uzavírání smluv. Kapitola obsahuje též členění zajišťovacích prostředků. Neopomenut není ani jejich samotný vznik a následné rozdělení do tří skupin. Za zmíněné skupiny považujeme zajišťovací prostředky, které dělíme na ty, co jsou v obchodním zákoníku, ty co jsou jak v obchodním i občanském zákoníku a na ty, které jsou obsaženy pouze v zákoníku občanském. V neposlední řadě je pozornost zaměřena na solventní či nesolventní podnikatele.

Ve třetí kapitole je proveden rozbor a zhodnocení jednotlivých zajišťovacích institutů. Kapitola je rozdělena do desíti podkapitol, a to podle jednotlivých zajišťovacích prostředků. Je zde proveden právní rozbor smluvní pokuty, ručení, bankovní záruky, uznání závazku, dohody o srážkách ze mzdy, zajišťovacího převodu práva, zajištění závazku postoupením pohledávky, finančního zajištění a zástavního práva. V závěru třetí kapitoly je provedeno zhodnocení podstaty zajištění závazků a jednotlivých způsobů zajištění.

U každého zmíněného institutu je podrobný rozbor a určení, ve kterém zákoně je příslušný zajišťovací institut zakotven. Je zde poukázáno na to, jak daný instrument aplikovat, čeho se vyvarovat a jaká práva vznikají jednotlivým stranám při jeho využití. Každá podkapitola obsahuje výhody, případně nevýhody zvoleného prostředku. Upozorněno je také na změny, které v oblasti zajištění pohledávek přináší nový

občanský zákoník s účinností od 1. 1. 2014. Z analýzy jednotlivých zajišťovacích institutů vyplývá, že i přes nejdůslednější zajištění závazku může být věřitel ohrožen jistými riziky. Samotné zajištění neposkytuje žádnou jistotu, že dlužník splní svůj závazek řádně a včas. Věřitel se také může dostat do rozporu s právní úpravou daného zajišťovacího prostředku, který je nedostatečně upraven.

Provedeným rozbořem právní úpravy zajištění závazků tak můžeme předcházet komplikacím, případně zmírnit negativní dopad na námi vybraný typ zajišťovacího institutu.

Při zpracování podkladů této práce byly mimo jiné použity soudní judikáty. Výsledným předpokladem je informace, na základě které je zapotřebí dodržovat, kromě různých učebních pomůcek, samotnou dikci zákona, případně využívat další komentáře k vysvětlení možných nejasností. V nemalé většině případů, které soudy řeší, jsou vzniklé komplikace právě původu vyplývajícího z ujednání smluvních stran. Mnohokrát je smluvními stranami podceněna tvorba závazkových vztahů. Aby se předešlo těmto závažným situacím, je na každé smluvní straně, aby se podrobně seznámila s obsahem smlouvy. Ne vždy se však judikatuře daří nejasnosti vyřešit zcela uspokojivě. Velký problém je především z časového hlediska, soudní jednání jsou zdlouhavá. Od samotného zahájení řízení, které trvá několik měsíců, se může soudní spor protáhnout i na několik let. Nejen z tohoto důvodu si judikatura udrží svůj význam.

Z načerpaných vědomostí a zamyšlením se nad danou problematikou, je zcela zřejmý pokrok v právní úpravě. Právní úprava se tak stává více propracovanou, je hojně užívána v praxi, a díky tomu se také utváří potřebná judikatura.

Literatura

Odborné knihy a časopisy

BEJČEK, J. a kol. *Kurz obchodního práva: Obchodní závazky*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2010. 594 s. ISBN 978-80-7400-337-0.

FALDYNA, F. a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2010. 1170 s. ISBN 978-80-7357-577-9.

FALDYNA, F. a kol. *Zajištění a zánik závazků*. Praha: CODEX Bohemia, 1995, 144 s. ISBN 80-901683-5-3.

PELIKÁNOVÁ, I. *Obchodní právo: Obligační právo – komparativní rozbor*. 2009. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2009. 396 s. ISBN 978-80-7357-428-4.

ZIMA, P. *Základy práva*. Praha: VŠEM, 2007, 223 s. ISBN 978-80-86730-20-2

Primární zdroje

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Internetové zdroje

Advokát: *Uznání závazku[online]* Zlín, 2012 [cit. 2012-27-08]. Dostupné z WWW:

<<http://www.advokat-zlinsko.cz/uzn%C3%A1n%C3%AD-dluhu-uzn%C3%A1n%C3%AD-z%C3%A1vazku-zaji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD>>.

BPX: *Pohledávky*[online]. Ostrava, Václavovice, 2013 [cit. 2013-31-01]. Dostupné z WWW: <http://www.bpx.cz/zajistovaci-prevod-prava/>.

ePrávo: *Finanční zajištění*: [online] Praha, 2011 [cit. 2012-15-08]. Dostupné z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/financni-zajisteni-nove-a-lepe-71273.html?mail>>.

ePrávo: *Finanční zajištění*: [online] Praha, 2011 [cit. 2012-26-08]. Dostupné z WWW: <http://www.epravo.cz/top/nova-uprava-financniho-zajisteni-70264.html>>.

ePrávo: *Finanční zajištění*: [online] Praha, 2011 [cit. 2012-26-08]. Dostupné z WWW: <http://www.epravo.cz/top/clanky/financni-zajisteni-nove-a-lepe-71273.html>>.

Verlag Dashöfer: *Bankovní záruka*: [online] Praha, 2010 [cit. 2012-12-08]. Dostupné z WWW: <http://www.dashofer.cz/7/0/bankovni-zaruka-cid232228/>>.

Občanský zákoník / Justice: *Občanský zákoník* [online]. Praha: Občanský zákoník, 2012 [cit. 2012-10-06]. Dostupné z WWW: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tiny-mce-storage/files/sb0033-2012.pdf>>.

Nejvyšší soud

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j.35 Odo 619/2002, ze dne 18. 6. 2003
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j.23 Cdo 947/2010, ze dne 26. 4. 2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 23 Cdo 1599/2010, ze dne 23.9.2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Cdo 3867/2009, ze dne 31. 8. 2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Cdo 3911/2010, ze dne 15. 12. 2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 33 Cdo 3923/2008, ze dne 28. 1. 2011
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 33 Cdo 2725/2008, ze dne 23.9. 2010
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 29 Cdo 2387/2007, ze dne 31.3. 2009
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 32 Odo 956/2004, ze dne 30.5.2006
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 23 Cdo 4603/2009, ze dne 23.6.2010
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j. 23 Cdo 4777/2008, ze dne 24.2.2009
Rozsudek Nejvyššího soudu ČR č.j.20 Cdo 1562/2009, ze dne 30.11.2010
Usnesení Nejvyššího soudu ČR č.j.32 Odo 1289/2006, ze dne 27.2.2008

Ostatní judikatura

Rozsudek Vrchního soudu v Praze č.j. 5 Cmo 649/95, ze dne 3.3.1997

ASPI ID: LIT27290CZ, výklad ze dne 28. 4. 2006, Autor: Plíva, Stanislav, Finanční zajištění

ASPI ID: LIT30242CZ, výklad ze dne 20. 6. 2008, Autor: Plíva, Stanislav, Změny v právní úpravě finančního zajištění

Přílohy

Příloha 1 Uznání závazku

UZNÁNÍ ZÁVAZKU

CBA spol. s r.o.

IČ 987 65 432

se sídlem Pražská 123, Brno

jednající Josefem Novákem, jednatelem

(jako „dlužník“)

u z n á v á

že dluží svému věřiteli:

spol. ABC s.r.o.

IČ 123 45 678

se sídlem Brněnská 321, Praha

jednající Janem Novotným, jednatelem

ke dni podpisu tohoto uznání částku ve výši celkem **50.000,- Kč**, slovy : Padesát tisíc korun českých jako dluh na základě níže specifikovaných faktur, vystavených oprávněně co do důvodu i výše věřitelem dlužníkovi a jemu doručených, a to za dlužníkem objednané zboží na základě objednávek ze dne 1.7.2011 a 1.8.2011, kdy objednané zboží bylo věřitelem dlužníkovi řádně dodáno a dlužníkem převzato. V době splatnosti ani do dnešního dne uvedené faktury nebyly dlužníkem však věřiteli uhrazeny.

- faktura var. symbol 123456 na částku 25.000,- Kč, splatná 31.12.2011, zbývá uhradit 25.000,- Kč
- faktura var. symbol 123457 na částku 30.000,- Kč, splatná 15.1.2012, zbývá uhradit 25.000,- Kč (uhrazeno 5.000,- Kč dne 15.1.2012)

Tento svůj dluh ve výši 50.000,- Kč dlužník **uznává co do důvodu i výše.**

VARIANTA CELÁ ČÁSTKA DO JEDNOHO DATA

Dlužník se zavazuje, že tuto dlužnou částku ve výši 50.000,- Kč uhradí věřiteli celou nejpozději **do 30. června 2012**, a to na účet věřitele uvedený na fakturách.

VARIANTA SPLÁTKOVÝ KALENDÁŘ

Dlužník se zavazuje, že tuto dlužnou částku ve výši 50.000,- Kč uhradí věřiteli v postupných **měsíčních splátkách po 5.000,- Kč**, kdy tyto splátky budou realizovány nejpozději do 20. dne toho kterého měsíce, počínaje měsícem březnem roku 2012, a to na účet věřitele uvedený na fakturách. Nebude-li zde sjednaný splátkový kalendář ze strany dlužníka dodržen, a to ve smyslu dlužníkovy prodlení s kteroukoliv splátkou řádně a včas, pak tento splátkový kalendář pozbývá bez dalšího platnosti a celý dluh (resp. jeho celá zbývající část) se stává splatným najednou, a to ke dni, kdy toto prodlení dlužníka nastalo (den následující po splatnosti splátky, jež nebyla dodržena řádně a včas).

Toto uznání nelze považovat za odklad splatnosti. Dlužník uznává dále také nárok věřitele na zákonné úroky z prodlení a případně také na smluvní pokutu, pokud byla sjednána v příslušné smlouvě, na které uvedené faktury navazují, a to z dlužných částek od prodlení až do zaplacení dluhu. Dlužník výslovně prohlašuje a stvrzuje svým podpisem, že toto uznání řádně zvážil, souhlasí s jeho obsahem a že jej podepisuje o své svobodné vůli.

V Brně dne 1. března 2012

CBA spol. s r.o.

ABC s.r.o.

Josef Novák, jednatel

Jan Novotný, jednatel

dlužník

věřitel

Zdroj:internet: <http://www.advokat-zlinsko.cz/uzn%C3%A1n%C3%AD-dluhu-uzn%C3%A1n%C3%AD-z%C3%A1vazku-zaji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD>, ze dne 27.8.2012